

Riktlinje för införande av arbetsskor i äldreomsorgen

Framställan från äldrenämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Riktlinje för införandet av arbetsskor i äldreomsorgen antas enligt bilaga till utlåtandet.
2. Äldrenämnden ska ta fram tillämpningsanvisningar för införande av arbetsskor inom äldreomsorgen i egen regi samt för privat regi.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I Stockholms stads budget för 2025 fick äldrenämnden i uppdrag att samordna införandet av arbetsskor inom äldreomsorgen för privata utförare och utförare i egen regi. Äldrenämnden har tagit fram en riktlinje för införandet, bilaga till utlåtandet. Riktlinjen ska kunna tillämpas även inom andra verksamhetsområden. Syftet med riktlinjen är att införandet ska ske på samma sätt i samtliga stadsdelsnämnder samt att fastställa förutsättningarna för privat regi.

Av riktlinjen framgår att tillämpningsanvisningar för verksamhetsområde äldreomsorg för både egen och privat regi ska tas fram. Äldrenämnden har tillsammans med en referensgrupp bestående av tjänstepersoner från stadsdelsförvaltningarna och fackliga representanter tagit fram tillämpningsanvisningar för egen regi. Syftet med tillämpningsanvisningarna är att tydliggöra och underlätta för stadsdelsnämnderna vid införandet av arbetsskor.

Beredning

Ärendet har initierats av äldrenämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget om en riktlinje för införande av arbetsskor och tillämpningsanvisningar för egen och privat regi i äldreomsorgen.

Farsta stadsdelsnämnd anser att förslaget till riktlinje, tillsammans med tillhörande föreslagna tillämpningsanvisningar, i huvudsak är bra och tydliga och borgar för enhetligt införande i stadsdelsförvaltningarna.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till riktlinjen med tillhörande anvisningar i sin helhet. Att införa arbetsskor till anställda skulle öka attraktiviteten som arbetsgivare och ett sätt att lyfta fram samhällsviktiga anställda i kommunen.

Södermalms stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget om en riktlinje för införande av arbetsskor och tillämpningsanvisningar för egen och privat regi i äldreomsorgen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Att införa arbetsskor i äldreomsorgen är ett viktigt steg för att förbättra arbetsmiljön och stärka villkoren för stadens äldreomsorgspersonal. Med detta beslut visar vi i den rödgröna majoriteten att vi tar slitaget och belastningen i arbetslivet på allvar och att vi är beredda att göra det som krävs för att skapa en trygg och hållbar arbetsmiljö.

Rätt arbetsskor minskar risken för belastningsskador och olyckor, men det handlar om mer än ergonomi. Det handlar om att ge stadens personal inom äldreomsorgen samma grundläggande förutsättningar och respekt som vi ser inom andra yrken. Det stärker yrkesstoltheten och bidrar till att höja statusen för en av våra allra viktigaste och största yrkeskategorier.

Äldreomsorgen är ett kvinnodominerat yrkesområde där arbetsmiljön historiskt ofta prioriterats lägre. Genom att investera i arbetsskor visar vi att kvinnors arbetsvillkor är lika viktiga som mäns – och att alla anställda har rätt till en trygg och värdig arbetsmiljö.

Införandet av arbetsskor är ett konkret exempel på hur vi kan arbeta systematiskt och långsiktigt för att förbättra villkoren i äldreomsorgen – och samtidigt visa att vi värdesätter det arbete som utförs varje dag, året om, nära människors liv och hem.

Vi är stolta över att vara med och fatta det här beslutet – för en starkare, mer attraktiv och hållbar äldreomsorg.

Bilaga

Bilaga - Riktlinje för införande av arbetsskor, dnr KS 2025/757-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå förslaget till beslut
2. Att därutöver anföra

Som framgår av vårt budgetförslag föredrog vi satsningar på kompetensutveckling som stärker verksamheten i hela staden i stället för inköp av skor. Tyvärr valde vänsterstyret att köpa skor, något som inte är bestående eller långsiktigt. Det ser för oss ut som att kohandel i budgetförhandlingarna fick gå före en starkt omsorg i Stockholm, vilket är beklagligt.

Något som stärker denna bild är vad äldreförvaltningen redogör för i sitt tjänsteutlåtande från äldrenämndens sammanträde i mars 2024. I nämnda utlåtande pekar man även på att budgeterade medel från vänsterstyret inte räcker till samt att genomförandet kan dra ut på tiden.

Likt tidigare påpekat under nämndens sammanträden har det också ifrågasatts om pengarna räcker till. I de fall satsningen utnyttjas fullt ut kommer budgeten överskridas och äldrenämnden måste äska om pengar i kommande tertialrapporter, något även äldreförvaltningen påtalat i tjänsteutlåtanden.

Nu när vi ska ta formell ställning till detta förhållningssätt för tillhandahållandet av arbetsskor med mer administration förstärks vår oro och inställning till frågan. Det är en omständlig apparat som detaljstyr verksamheterna och inte fokuserar på de stora viktiga frågorna med utmaningar och lösningar vi har inom äldreomsorgen i Stockholm som handlar om kompetensförsörjning, kost och liknande. Men kanske är slagord på en valaffisch viktigare än att Stockholms äldre med behov ska få en bättre omsorg.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis bifalla föredragande borgarråds förslag till beslut.
2. Att riktlinjen utformas för att säkerställa att även privata utförare, utan samma administrativa resurser, ges reell möjlighet att vara med på lika villkor.
3. Att därutöver anföra.

Liberalerna ställer sig positivt till införandet av arbetsskor inom äldreomsorgen. Vi vill dock lyfta en farhåga kopplat till riktlinjens utformning för fristående aktörer. Riktlinjen riskerar att innebära mer byråkrati och administration för privata utförare, särskilt för de mindre aktörerna som inte har samma administrativa resurser. Rekvisitioner, återrapportering och enskild hantering av inköp riskerar att ta tid från den dagliga verksamheten.

Vi menar att riktlinjen behöver utformas så att även privata aktörer har rimliga och praktiska möjligheter att vara med på lika villkor. Utifrån detta önskar vi att insatsen följs upp efter ett år, så att vi kan se att reformen verkligen har kommit hela äldreomsorgen till gagn, oavsett driftsform.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 20 augusti 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

1. Att avslå förslag till beslut,
2. Att därutöver anföra följande

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar. Till 2040 kommer andelen äldre fördubblas. För Stockholms stad beräknas detta innebära över en miljard i ökade kostnader. Det är i ljuset av det viktigt att tydliga prioritera det som har effekt.

En avgörande förutsättning för att klara en god äldreomsorg är att kunna upprätthålla en god personalpolitik. Över 50 procent av samtliga sjukskrivningar inom äldreomsorgen har sin grund i psykosociala arbetsmiljöproblem. Arbetsgrupperna är för stora och avståndet till närmsta chef för långt. Det är mot bakgrund av detta som Kristdemokraterna i samtliga reservationsbudgetar denna mandatperiod har satsat riktade pengar på att få fler chefer och minskade arbetsgrupper inom äldreomsorgen.

Utöver riktade satsningar på bättre arbetsklimat har vi kristdemokrater konsekvent prioriterat högre hemtjänstpeng. Under rådande rödgrönt styre har äldreomsorgen och hemtjänsten varit en nedprioriterad fråga. Hemtjänstpengen har endast höjts med sex procent under en treårsperiod vilket ska ses i ljuset av en över tolvprocentig höjning av OPI. I praktiken har därför styrets budget för äldreomsorgen inneburit kraftiga nedskärningar på hemtjänsten.

Samtidigt som de ekonomiska uppräkningsarna av hemtjänstpengen varit långt under kostnadsutvecklingen har rödgröna styret dessutom påfört ytterligare krav som driver upp kostnaderna. Krav som heltid som norm och höjd andel ekologisk mat driver upp kostnaderna inom verksamheter som redan i dag har svårt att få ekonomin att gå ihop.

Resultatet av majoritetens nedprioritering och bristfälliga styrning av äldreomsorgen kan vi nu se tydlig. Flera hemtjänstaktörer vittnar om allt tunnare ekonomiska marginaler. Stadens egna kommunala hemtjänst går med stora underskott i flera stadsdelar. Detta försvårar för aktörer inom äldreomsorgen att utveckla verksamheten och det försämrar arbetssituationen för de anställda.

Nu föreslås ett antal miljoner i riktad satsning på arbetsskor för de anställda. En satsning som varken är garanterat bestående eller långsiktigt. Kostnaden för satsningen är endast tio miljoner mindre än vad en procents ytterligare höjning av hemtjänstpengen hade kostat.

Dessutom redogör äldreförvaltningen i sitt tjänsteutlåtande från marsnämnden (dnr 2024/21) att budgeterade medel från vänstermajoriteten inte ens räcker till, samt att genomförandet kan dra ut på tiden. I de fall satsningen utnyttjas fullt ut kommer budgeten överskridas.

Vi kristdemokrater motsätter oss även utformningen av satsningen. Styret föreslår att en upphandling ska genomföras för införskaffandet av skorna. Vi anser att detta ökar kostnaderna för administration och därtill minska valfriheten för de anställda som ska ha skorna. Vi föreslår istället att bidraget utformas likt ett friskvårdsbidrag. Då får de anställda en summa pengar att köpa de skor de själva anser bäst och därefter ersätts för kostnaden. På så sätt kan även enskilda medarbetare välja att själva lägga till pengar om de föredrar skor som går över satt belopp.

Förslaget att införa arbetsskor är en omständlig apparat som detaljstyr verksamheterna och inte fokuserar på de stora och viktiga frågorna inom äldreomsorgen. Vi kristdemokrater menar att det är en verklighetsfrånvärd prioritering att satsa 18 miljoner kronor på arbetsskor när personalen måste springa snabbare för att klara styrets undermåliga finansiering av övrig verksamhet inom äldreomsorgen.

Ärendet

I Stockholms stads budget för 2025 fick äldrenämnden i uppdrag att samordna införandet av arbetsskor inom äldreomsorgen för privata utförare och utförare i egen regi. Äldrenämnden har tagit fram en riktlinje för införandet, bilaga 1 till utlåtandet

Äldrenämnden föreslår i Riktlinje för införande av arbetsskor i äldreomsorgen att för att få arbetsskor krävs en tillsvidareanställning alternativt en tidsbegränsad anställning om minst tre månader och minst 40 procent sysselsättningsgrad. Eftersom arbetsskorna syftar till att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och arbetsvillkor under anställningen krävs ingen kvalificering gällande anställningstid.

Äldrenämnden föreslår att medarbetare som uppfyller ovanstående krav får ett nytt par när de gamla arbetsskorna bedöms som utslitna, maximalt en gång per år och till ett riktvärde av 1000 kronor men fastställs genom gällande tillämpningsanvisningar för respektive verksamhetsområde. Arbetsskorna ska förmånsbeskattas.

Äldreförvaltningen föreslår att för verksamheter i egen regi ska arbetsskor förmedlas genom stadens gällande avtal med upphandlad leverantör för yrkes- och arbetsskor. I upphandlingen ställs krav på hållbarhet och ett utbud som fyller de behov som finns inom stadens verksamheter gällande arbetsskor.

Av riktlinjen framgår att tillämpningsanvisningar för verksamhetsområde äldreomsorg för både egen och privat regi ska tas fram. Tillämpningsanvisningarna för egen regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, rutiner för avrop, förmånsbeskattning och uppföljning. Tillämpningsanvisningar för privat regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, hur medel rekvireras, krav på återredovisning och uppföljning.

Äldreförvaltningen har tillsammans med en referensgrupp bestående av tjänstepersoner från stadsdelsförvaltningarna och fackliga representanter tagit fram tillämpningsanvisningar, i enlighet med föreslagen riktlinje, för införandet av arbetsskor inom äldreomsorgen i egen regi, bilaga 2. Syftet med tillämpningsanvisningarna är att tydliggöra och underlätta för stadsdelsnämnderna vid införandet av arbetsskor.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 maj 2025 följande.

1. Äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om riktlinje för införande av arbetsskor.
2. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med punkt 1, fattar äldrenämnden beslut om tillämpningsanvisningar för införande av arbetsskor inom äldreomsorgen i egen regi.

Särskilt uttalande av Nike Örbrink (KD) och Anette Hellström (M), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Margita Jacobsson (L) och Thomas Wihlman (C), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 6 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen föreslår att för att få arbetsskor krävs en tillsvidareanställning alternativt en tidsbegränsad anställning om minst tre månader och minst 40 procent sysselsättningsgrad. Eftersom arbetsskorna syftar till att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och arbetsvillkor under anställningen krävs ingen kvalificering gällande anställningstid.

Förvaltningen föreslår att medarbetare som uppfyller ovanstående krav får ett nytt par när de gamla arbetsskorna bedöms som utslitna, maximalt en gång per år och till ett riktvärde av 1000 kr, det fastställs genom gällande tillämpningsanvisningar för respektive verksamhetsområde. Arbetsskorna ska förmånsbeskattas.

Förvaltningen föreslår att för verksamheter i egen regi ska arbetsskor förmedlas genom stadens gällande avtal med upphandlad leverantör för yrkes- och arbetsskor. I upphandlingen ställs krav på hållbarhet och ett utbud som fyller de behov som finns inom stadens verksamheter gällande arbetsskor.

Förvaltningen ska ta fram tillämpningsanvisningar för verksamhetsområde äldreomsorg för både egen och privat regi.

Tillämpningsanvisningarna för egen regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, rutiner för avrop, förmånsbeskattning och uppföljning.

Tillämpningsanvisningarna för privat regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, hur medel rekvireras, krav på återredovisning och uppföljning.

Förvaltningen har tillsammans med en referensgrupp bestående av tjänstepersoner från stadsdelsförvaltningarna och fackliga representanter tagit fram tillämpningsanvisningar, i enlighet med föreslagen riktlinje, för införande av arbetsskor inom äldreomsorgen i egen regi, bilaga 2. Syftet med tillämpningsanvisningarna är att tydliggöra och underlätta för stadsdelsnämnderna vid införandet av arbetsskor.

Under förutsättning att kommunfullmäktige fattar beslut om riktlinjen kommer förvaltningen att ta fram tillämpningsanvisningar för privat regi för beslut i äldre nämnden efter sommaren.

Textilier har stor påverkan på miljön och klimatet. Genom återvinning av skor bidrar staden till en mer hållbar textilkonsumtion. Hur detta ska ske på bästa sätt när det gäller arbetsskorna beskrivs i tillämpningsanvisningarna.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar om riktlinje för införande av arbetsskor.

Förvaltningen föreslår att äldrenämnden, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om riktlinjen, fattar beslut om tillämpningsanvisningar för införande av arbetsskor inom äldreomsorgen i egen regi.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av äldrenämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till förslaget om en riktlinje för införande av arbetsskor och tillämpningsanvisningar för egen och privat regi i äldreomsorgen.

Stadsledningskontoret instämmer i förslaget att för att få arbetsskor krävs en tillsvidareanställning alternativt en tidsbegränsad anställning om minst tre månader och minst 40 procent sysselsättningsgrad samt att ingen kvalificering vad gäller anställningstid krävs. De medarbetare som uppfyller ovanstående krav ska enligt förslag få ett nytt par när de gamla arbetsskorna bedöms som utslitna, maximalt en gång per år och till ett riktvärde av 1000 kronor och arbetsskorna ska förmånsbeskattas. Stadsledningskontoret instämmer med förslaget att för verksamheter i egen regi ska arbetsskor förmedlas genom stadens gällande avtal med upphandlad leverantör för yrkes- och arbetsskor.

Tillämpningsanvisningarna för egen regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, rutiner för avrop, förmånsbeskattning och uppföljning. Tillämpningsanvisningar för privat regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, hur medel rekvireras, krav på återredovisning och uppföljning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige att godkänna svaret på framställan från Äldrenämnden med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 18 juni 2025 följande.

Stadsdelsnämndens överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av Riktlinje för införande av arbetsskor inom äldreomsorgen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslaget till Riktlinje för införande av arbetsskor inom äldreomsorgen, tillsammans med tillhörande föreslagna tillämpningsanvisningar, i huvudsak är bra och tydliga vilket borgar för likvärdighet när denna förmån införs i stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen vill emellertid påtala vikten av att införandet av denna förmån inte får medföra en för betungande personaladministration och att uppföljning av nyttjandet av denna förmån måste vara på en rimlig nivå och inte kräva alltför detaljerad redovisning. Vidare ser förvaltningen en risk med nuvarande formulering i riktlinjens avsnitt om värde att chefer riskerar att hamna i situationer där de ska bedöma huruvida arbetsskor är tillräckligt utslitna eller ej. Förvaltningen anser att detta vore olyckligt då detta vore att använda chefernas arbetstid på ett felaktigt sätt. I övrigt har förvaltningen inga synpunkter på föreslagen riktlinje tillsammans med föreslagna tillämpningsanvisningar.

Förvaltningens bedömning är att vare sig riktlinjen eller föreslagna tillämpningsanvisningar har någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 21 maj 2025 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M) och Henrik Falk (C), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Lolita Lovén Johnsen (KD) som instämde i reservation anförd av Johan Nilsson m.fl. (M) och Henrik Falk (C).

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 12 juni 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till riktlinjen med tillhörande anvisningar i sin helhet. Att införa arbetsskor till anställda skulle öka attraktiviteten som arbetsgivare och ett

sätt att lyfta fram samhällsviktiga anställda i kommunen. Utifrån riktlinjen finns dock önskan om vissa förtydliganden, behov och eventuella farhågor.

De vård- och omsorgsverksamheter som bedrivs i socialnämndens regi är måna om att följa Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg. Inom samtliga verksamheter i egen regi tillhandahålls och hanteras arbetskläder enligt föreskrifterna. Engångsskoskydd används därtill alltid som en åtgärd för att minimera smittspridning och ohygieniska inslag.

Verksamheterna har tydliga rutiner och efterlevnaden av de basala hygienrutinerna ingår i enheternas egenkontroll såväl som i de verksamhetsuppföljningar som utförs av kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska. Föreskrifterna om basal hygien i vård och omsorg beskriver inga särskilda krav för arbetsskor ur ett hygieniskt perspektiv. Förvaltningen tänker ändå att det finns en hygienaspekt i frågan om arbetsskor. Att lämna skorna på jobbet minskar risken för smittspridning ut i samhället. Lika naturligt som att byta kläder vid ankomst och hemgång ska det vara att byta skor.

Vidare nämns i riktlinjen att det är medarbetaren som äger och ansvarar för sina skor, det gäller även skötsel och återvinning. Om behov av reparation uppstår, och detta är möjligt, så ska arbetsgivaren stå för den kostnaden. Här anser förvaltningen att det kan uppstå svårigheter vid bedömningen om vad som är ett normalt slitage och även bedömningen av ett behov och lönsamhet i att bevilja reparation, inte minst med anledning av att skorna även får användas på fritiden.

För att som chef ha bra förutsättningar att följa riktlinjen med tillhörande tillämpningsanvisningar på ett korrekt sätt ser förvaltningen att det finns ett värde i att LISA självservice kan fungera som stöd, vilket i dagsläget inte är möjligt.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 juni 2025 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Lars Rottem Krangnes (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Anne-Lie Elfven (L), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Erik Ehre (KD) som instämde i reservation anförd av Lars Rottem Krangnes (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Anne-Lie Elfven (L).

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 22 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om en riktlinje för införande av arbetsskor och tillämpningsanvisningar för egen och privat regi i äldreomsorgen. Förvaltningen har ingått i en referensgrupp som lämnat synpunkter på underlaget. Syftet med tillämpningsanvisningarna är att tydliggöra och underlätta för stadsdelsnämnderna vid införandet av arbetsskor.

Förvaltningen instämmer i äldrenämndens förslag, att för att få arbetsskor krävs en tillsvidareanställning alternativt en tidsbegränsad anställning om minst tre månader och minst 40 procent sysselsättningsgrad. Eftersom arbetsskorna syftar till att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och arbetsvillkor under anställningen krävs ingen kvalificering gällande anställningstid. Äldreförvaltningen föreslår att medarbetare som uppfyller ovanstående krav får ett nytt par när de gamla arbetsskorna bedöms som utslitna, maximalt en gång per år och till ett riktvärde av 1000 kr. Arbetsskorna ska förmånsbeskattas. Tillämpningsanvisningarna för egen regi ska innehålla vilka yrkesgrupper förmånen omfattar, hur ofta förmånen kan nyttjas, fastställt värde på förmånen, rutiner för avrop, förmånsbeskattning och uppföljning.

Förvaltningen instämmer med att för verksamheter i egen regi ska arbetsskor förmedlas genom stadens gällande avtal med upphandlad leverantör för yrkes- och arbetsskor. I upphandlingen ställs krav på hållbarhet och ett utbud som fyller de behov som finns inom stadens verksamheter gällande arbetsskor.

Textilier har stor påverkan på miljön och klimatet. Genom återvinning av skor bidrar staden till en mer hållbar textilkonsumtion. Hur detta ska ske på bästa sätt när det gäller arbetsskorna beskrivs i tillämpningsanvisningarna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservationer m.m.

Äldrenämnden

Särskilt uttalande av Nike Örbrink (KD) Anette Hellström (M)

Som framgår av Moderaternas och Kristdemokraternas respektive budgetförslag föredrog vi satsningar på kompetensutveckling som stärker verksamheten i hela staden i stället för inköp av skor. Tyvärr valde majoriteten att köpa skor, något som inte är bestående eller långsiktigt. Det ser för oss ut som att kohandel i budgetförhandlingarna fick gå före en stärkt omsorg i Stockholm, vilket är beklagligt. Något som stärker denna bild är vad förvaltningen redogör för i sitt tjänsteutlåtande från marsnämnden (dnr 2024/21). I nämnda utlåtande pekar man även på att budgeterade medel från vänstermajoriteten inte räcker till samt att genomförandet kan dra ut på tiden.

Likt tidigare påpekat under nämndens sammanträden har det också ifrågasatts om pengarna räcker till. I de fall satsningen utnyttjas fullt ut kommer budgeten överskridas och äldrenämnden måste äska om pengar i kommande tertialrapport något även äldreförvaltningen påtalat i tjänsteutlåtanden.

Nu när nämnden ska ta ställning till detta förhållningssätt för tillhandahållandet av arbetsskor med mer administration förstärks vår oro och inställning till frågan. Det är en omständlig apparat som detaljstyr verksamheterna och inte fokuserar på de stora viktiga frågorna med utmaningar och lösningar vi har inom äldreomsorgen i Stockholm som handlar om kompetensförsörjning, kost och liknande. Men kanske är slagord på en valaffisch viktigare än att Stockholms äldre med behov ska få en bättre omsorg.

Särskilt uttalande av Margita Jacobsson (L) och Thomas Wihlman (C)

Centerpartiet och Liberalerna ställer sig positivt till införandet av arbetsskor inom äldreomsorgen. Vi vill dock lyfta en farhåga kopplat till riktlinjens utformning för fristående aktörer.

Riktlinjen riskerar att innebära mer byråkrati och administration för privata utförare, särskilt för de mindre aktörerna som inte har samma administrativa resurser. Rekvisitioner, återskrapportering och enskild hantering av inköp riskerar att ta tid från den dagliga verksamheten. Vi menar att riktlinjen behöver utformas så att även privata aktörer har rimliga och praktiska möjligheter att vara med på lika villkor. Utifrån detta önskar vi att insatsen följs upp efter ett år, så att vi kan se att reformen verkligen har kommit hela äldreomsorgen till gagn, oavsett driftsform.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation av Johan Nilsson m.fl. (M) och Henrik Falk (C)

Att avslå förvaltningens förslag till beslut.

Vi anser att det är mer prioriterat med satsningar på kompetensutveckling som stärker verksamheten i hela staden i stället för inköp av skor. Man hade också kunnat satsa på att minska arbetsgrupperna, något som vi vet att har positiva effekter för arbetsmiljön. Tyvärr valde majoriteten att köpa skor, något som inte är bestående eller långsiktigt. Det ser för oss ut som att kohandel i budgetförhandlingarna fick gå före en stärkt omsorg i Stockholm, vilket är beklagligt. Något som stärker denna bild är vad äldreförvaltningen redogör för i sitt tjänsteutlåtande från äldrenämnden (dnr 2024/21). I nämnda utlåtande pekar man även på att budgeterade medel från vänstermajoriteten inte räcker till samt att genomförandet kan dra ut på tiden.

Likt tidigare påpekat under äldrenämndens sammanträden har det också ifrågasatts om pengarna räcker till. I de fall satsningen utnyttjas fullt ut kommer budgeten överskridas och äldrenämnden måste äska om pengar i kommande tertialrapport något även äldreförvaltningen påtalat i tjänsteutlåtanden.

Att utforma satsningen enligt friskvårdsbidragsmodellen tror vi hade varit mer kostnadseffektivt och värnat de anställdas valfrihet.

Nu när nämnden ska ta ställning till detta förhållningssätt för tillhandahållandet av arbetsskor med mer administration förstärks vår oro och inställning till frågan. Det är en omständlig apparat som detaljstyr verksamheterna och inte fokuserar på de stora viktiga frågorna med de utmaningar och lösningar vi har inom äldreomsorgen i Stockholm som handlar om kompetensförsörjning, kost och liknande. Men kanske är slagord på en valaffisch viktigare än att stadens äldre med behov ska få en bättre omsorg. Ideologi tycks trumfa kvalitet i socialdemokraternas Stockholm.

Södermalms stadsdelsnämnd

Reservation av Lars Rottem Krangnes (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Anne-Lie Elfven (L)

1. Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
2. Att därutöver anföra:

Lika förutsättningar för samtliga stadsdelar, samt för egenregi och fristående utförare inom äldreomsorgen, är positivt. Vi vill dock lyfta en farhåga kopplat till riktlinjens utformning för fristående aktörer.

Riktlinjen riskerar att innebära mer byråkrati och administration för privata utförare, särskilt för de mindre aktörerna som inte har omfattande administrativa

resurser. Rekvisitioner, återrapportering och enskild hantering av inköp riskerar att ta tid från den dagliga verksamheten.

Staden behöver säkerställa att även de mindre aktörerna har rimliga och praktiska möjligheter att vara med på lika villkor. Utifrån detta önskar vi att riktlinjerna följs upp efter ett år, så att vi kan se att reformen verkligen har kommit medarbetare i hela den kommunalt finansierade äldreomsorgen till gagn, oavsett driftsform.